

Till: Styrelsen

Från: Sekretariatet

Datum: 2020-02-28

Punkt: 4.6 Uppföljning av årsmötesbeslut: Rapport om arbetet med aktionsfall

RAPPORT

Bakgrund

Årsmötet 2019 uppdrog åt styrelsen att förtydliga hur grupperna kan arbeta med aktionsfall eller annat långsiktigt arbete. Styrelsen beslutade att ge sekretariatet i uppdrag att till styrelsens februarimöte 2020 rapportera hur arbetet med aktionsfall och annat långsiktigt arbete förtydligas gentemot aktiva medlemmar.

Arbetet för och med individer i form av långsiktiga aktionsfall är en del av kärnverksamheten i Amnesty's aktiviströrelse. Under 2019 genomfördes en rundringning och kartläggning av aktiva grupper och pågående aktionsfall. En sammanfattning av slutsatser följer nedan, efterföljt av sekretariatets vidare plan för att förtydliga och utveckla arbetet med aktionsfall. Denna rapport har delats med grupper som arbetar med aktionsfall. Aktionsfall som arbetsform lyftes även i två helsidor i Insats novembernummer 2019.

Värt att notera är att detta underlag endast beskriver de förändringar sektionen ser fram till 2021, då nästa strategiska period tar vid. Utkastet på strategi från AIS lyfter dock arbetet för Individuals at Risk som ett huvudfokus (punkt 6), vilket indikerar att sektionen kommer kunna fortsätta expandera och utveckla arbetet för och med individer under nästa strategiska period. I linje med den av styrelsen nyligen antagna aktivismstrategin ämnar sekretariatet involvera aktivister i utvecklingsprocessen av arbetet för och med individer under 2020-2021, i samband med att svenska sektionens nästa strategi tas fram.

Rapport:

Denna översyn baseras på kartläggningen från 2019 och gruppernas verksamhetsrapportering för samma år.

1.1 Grupper och arbetsmetoder

Runt 60 Amnestygrupper arbetar med aktionsfall idag. En utslutande majoritet av de cirka 330 aktivister som arbetar med aktionsfall är mellan 60-95 år. Den mest populära metoden är brevskrivning till makthavare vilket alla grupper utför. En tredjedel av grupperna arbetar för sitt fall genom utåtriktade aktiviteter, och cirka 13 grupper skriver insändare i lokalmedia om sitt fall. Ett tiotal grupper samarbetar med varandra kring samma fall, men överlag sköter grupperna aktionsfallsarbetet i sin egen grupp, och arbetar på självständigt utan vidare kontakt med sekretariat eller andra aktivister. Ett fåtal grupper har kontakt med Amnestygrupper i andra sektioner.

Merparten av aktivisterna är nöjda med sitt arbete, många grupper är mycket aktiva och pålästa på sina fall. Få grupper hade synpunkter på hur aktionsfallsarbetet kan utvecklas och inga sådana synpunkter framkom under kartläggningen. Detta är rimligen en konsekvens av att aktionsfallsarbetet har sett ut på ungefär samma vis under lång tid, och att många grupper har arbetat med metoden brevskrivning sedan lång tid tillbaka.

En återkommande feedback från grupperna är att de önskar mer uppdateringar och information om fallen och länderna från sekretariatet. Bristande återkoppling från sekretariatet beror främst på att AIS individplattform är mycket bristfälligt uppdaterad. För både personal och aktivister ger en internetsökning ofta fler svar än AIS eget material. Bristande falluppdateringar beror delvis på att AIS

personal är överbelastad och att den relativt nya databasens funktioner ännu inte är fullt användbara. Dock är bristande insyn i de länder vi arbetar mot och långsam utveckling i individers ärenden sannolikt den främsta faktorn till bristande återkoppling. Detta utgör en stor svaghet för att hålla arbetet med aktionsfall engagerande för aktivister och effektivt ur påverkanssynpunkt.

1.2 Aktionsfall

Antalet aktionsfall fluktuerar över året, men vid slutet av 2019 hade sektionen 46 långsiktiga aktionsfall fördelade på 60 grupper. Under 2019 avslutades 14 fall efter framgångar för individen, och 9 fall avslutades på grund av stagnering eller avsaknad av engagemang från grupperna.

19 av fallen berör yttrandefrihet och censur och 18 fall räknas som samvetsfångar, vilket är de vanligaste kategorierna bland sektionens fall. 15 fall berör tortyr och förnedrande behandling. 4 fall berör dödsstraff. En klar majoritet av aktionsfallen berör politiska och medborgerliga rättigheter, endast ett fåtal kan kopplas till ekonomiska och kulturella rättigheter. Den geografiska spridningen är relativt jämn, förutom MENA som är överrepresenterat och Americas där vi arbetar med något färre fall än övriga världen.

2. Utveckling av arbetet med långsiktiga aktionsfall

2.1 Effektivisering och återkoppling

Problemen med databasen för individfall och begränsad insyn i stängda länder kan inte avhjälpas från svenska sektionen. Sekretariatet ser dock möjligheten att hålla fallen mer uppdaterade genom att minska antalet fall sektionen arbetar för, och fokusera på mer högaktuella fall där förändringsteorin är tydlig och uppdaterad.

Färre fall betyder även att fler grupper arbetar mot samma individ och möjliggör samarbeten och större aktiviteter. Nackdelen med en sådan utveckling är att den geografiska spridningen kommer minska, likaså riskerar vi att tappa en del av Amnestys grundfundament av att inga fall är hopplösa eller ska glömmas bort (exempelvis arbetar flera grupper aktivt med brevskrivning för Dawit Isaak).

En annan möjlighet är att i brist på uppdateringar om enskilda fall förse grupper med regelbundna uppdateringar om människorättsläget i regionen i stort ett par gånger per år. På längre sikt ser sekretariatet även möjligheten att utveckla andra sätt att kommunicera med grupper om falluppdateringar och blyxtaktioner, och skapa bättre förutsättningar för dialog digitalt.

Vidare arbetar vi med att förankra arbetet med aktionsfall i regionala team för att öka stödet lokalt till grupper med aktionsfall. Vi hoppas att den satsningen kan leda till ökad relevans och mer samarbete mellan grupper, samt att arbetsformen blir mer bekant och lättillgänglig för hela vår aktivistkår.

2.2 Bredda arbetsformen i rörelsen

Sekretariatet ser stora möjligheter att etablera arbetsformen med långsiktiga aktionsfall hos andra målgrupper av aktivister där arbetsformen idag är i princip obefintlig. Främst innebär det att förankra individarbetet bland ungdomsgrupper, studentgrupper och tematiska grupper.

För att nå ut till en bredare målgrupp ska aktionsfallsbeskrivningar ses över och göras mer tillgängliga och kampanjvänliga. Sektionen kommer fortsatt lyfta aktionsfallsarbetet i kommande nummer av insats under 2020, och har börjat lyfta blyxtaktioner i varje nummer. Vi hoppas även kunna hålla inspirationspass och utbildningar om aktionsfall och metoder på regionala och nationella aktivistsammankomster.

2.3 Främja fler påverkansmetoder

Det finns ingen anledning till att arbetet med aktionsfall ska vara begränsat till endast brevskrivning, även om det fortsatt kommer vara en viktig påverkansmetod. Sektionens nuvarande grupper är vana vid den arbetsformen som de har utvecklat över tid och är bekväma i, men sekretariatet ser stor potential i att främja andra påverkansmetoder för individer.

I förändringsteorin för fallen föreslås ofta metoder som att agera genom insändare, sociala medier, lobby, och genom utåtriktade aktioner och aktiviteter. Fallbeskrivningarna innehåller lika mycket vägledning för Twitter-aktioner som för solidaritetshälsningar och traditionell brevskrivning. Denna utveckling kommer delvis komma naturligt med en bredare målgrupp av aktivister som arbetar för aktionsfall, men sekretariatet vill även satsa på fler utbildningar i andra påverkansmetoder för befintliga grupper med aktionsfall.

Sektionen vill även ta fram en metod för att möjliggöra massmobilisering för blyxtaktioner i vår aktivistkår, och etablera reaktivt påverkansarbete för individer som en huvudsyssla hos fler aktivistgrupper. Ett reaktivt nätverk för blyxtaktioner kräver liten insats men ger stor påverkans effekt.

Svenska sektionen har mycket att lära av den globala rörelsen i arbetet med individfall. Vi kommer därför hämta inspiration och kunskap från andra sektioner att ta med oss i utvecklingsarbetet.

3. Implementering och förankring

Då arbetet är långsiktigt kommer även förändringar av arbetsformen att få ta tid. Arbetet med att minska antalet fall för ökad effektivitet och regelbunden återkoppling till grupper kommer påbörjas under våren 2020, och implementeras under hösten. Utbildningar och workshops anordnas 2020-2021. Ansvarig för aktionsfall kommer löpande lyfta arbetet och förtydliga mot aktivister i Insats, samt presentera en plan för hur aktivister kan involveras i utvecklingen av aktionsfallsarbetet.